

Nasjonalt fagskoleråd, rådsmøte 3/2024

Dato: 23.04.2024, klokken 10.00-13.30

Sted: Teams

Faste saker

Sak A	Godkjenning av møteinnkalling	<i>Vedtak</i>
Sak B	Godkjenning av dagsorden	<i>Vedtak</i>
Sak C	Referat fra rådsmøte	<i>Vedtak</i>
	Saksdokumenter: Protokoll fra rådsmøte 12.03.2024	
Sak D	AU orienterer	

Ordinære saker

Start	Slutt	Totalt	Saksnr.	Tittel	Sakstype
10:00	10:05	00:05		Velkommen og godkjenning av saker	
10:00	10:05	00:05		AU orienterer	
10:05	11:05	01:00	D-14/24	Høyere yrkesrettete utdanninger: Europeiske erfaringer og norske utfordringer	Diskusjon
11:05	11:10	00:05		<i>Pause</i>	
11:10	11:30	00:20	V-15/24	Rådets prioriteringer 2024-2025	Vedtak
11:30	11:40	00:10	V-15/24	Nasjonale fagråd	Vedtak
11:40	11:55	00:15	D-17/24	Statutter - Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning	Diskusjon
11:55	12:15	00:20		<i>Pause</i>	
12:15	12:55	00:40	D-18/24	Utviklingsmidler for høyere yrkesfaglig utdanning- retningslinjer	Diskusjon
12:55	13:15	00:20	V-19/24	Kampanje for høyere yrkesfaglig utdanning	Vedtak
13:15	13:30	00:15	O-20/24	Studietur 2024	Orientering
13:30	13:35	00:05	O-21/24	Nasjonale planer	Orientering

Referat rådsmøte 12.03.2023

Til stede

Arvid Ellingsen	LO
Anja Johansen	Abelia / Forum for fagskoler
Tord Hauge	NHO
Målfrid Rønnevik (vara)	NHO
Kristin St. Hilaire (vara)	KS
Odd Joar Svensson	KS
Kristine Bettum	Virke
Ingrid Paaske Gulbrandsen (vara)	Spekter
Kristin Vik (vara)	Utdanningsforbundet
Bente Sjøgaard (vara)	YS
Aage Alexander Foss	FFF
Elin Dahling	HØY
Ketil Solbakke	HØY
Gry Ulvedalen (vara)	NFFL / KFF
Marthe Dirdal	Kompetanseforbundet /FuN
Thea Tuset	Organisasjon for Norske Fagskolestudenter
Ingrid Marie Aarre	Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Forfall

Trude Tinnlund	LO
Margrethe Gjessing	NHO
Brynjard Rønningen	KS
Trond Bergene	Spekter
Ingeborg Lovise Tyse	Utdanningsforbundet
Trine Røssevold	NFFL/KFF
Einar Hanisch	YS

Gjester

Anne Cathrine Hjertaas	KD
Sveinung Skule	HK-dir
Else Kathrine Nesmoen	HK-dir

Fra sekretariatet

Margareth Haukås
Christian Kronen

Dagsorden

Sak A – Innkalling – godkjent

Sak B – Dagsorden – godkjent

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Sak C – Referat fra rådsmøtet 05.12.2023 og 26.02.2024 – godkjent

O-02/24 Om Nasjonalt fagskoleråd

Sekretariatet orienterte kort om rådets retningslinjer for høringer, prosedyre for oppnevning av kandidater til eksterne utvalg og prinsipper for sekretariatsarbeid. Sekretariatet inviterer til Teams-møter for grundigere gjennomgang av rutinene den 9. og 18. april.

O-03/24 Årsrapport 2023

Tidligere leder Tord Hauge orienterte om rådets arbeid og prioriteringer i 2023. Årsrapport 2023 er publisert på rådets nettside. Rådet tok årsrapporten til orientering.

O-04/24 Regnskap og budsjett 2023 og budsjett 2024

Nasjonalt fagskoleråd hadde i 2023 et budsjett på 3 millioner kroner og et underforbruk på 94 437 kr. Vedtatt budsjett for 2024 er på 3 millioner kroner og dekker i all hovedsak sekretariatsfunksjonen for fagskoleråd og fagråd, midler til møtevirksomhet, strategiske midler og studietur.

O-05/24 Kunnskapsdepartementets forventninger til rådet 2024-2025

Kunnskapsdepartementet (KD), ved avdelingsdirektør Anne Cathrine Hjertaas, orienterte kort om stortingsmeldingen for høyere yrkesfaglig utdanning, som etter planen publiseres tidlig 2025. Organisasjonene har levert innspill som gir KD et godt grunnlag til arbeidet. Rådet vil få henvendelser om ytterligere innspill. Hjertaas anbefaler rådet å vise til kunnskapsgrunnlag, hvorfor og fordeler, men også eventuelle ulemper med et forslag. Hjertaas anbefalte også tydelige råd, hvor det er greit å synliggjøre uenighet. KD må forholde seg til utredningsinstruksen i sitt arbeid og anbefaler rådet å jobbe i henhold til denne.

O-06/24 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanses rolle og prioriteringer for 2024

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), representert av Else Kathrine Nesmoen, avdelingsleder for avdeling for høyere yrkesfaglig utdanning, orienterte om rollen til direktoratet i forhold til sektoren og om prioriteringer i 2024. KD er tydelig på at HK-dir skal jobbe for å bidra til at vekst i sektoren følges av kvalitet og støtte opp om fylkeskommunenes rolle som studieplass forvalter. HK-dir, NOKUT og fylkeskommunen jobber med å finne gode løsninger for forvaltning og kvalitetsutvikling.

Kompetansebehovsutvalget, representert av Sveinung Skule, orienterte om trender som driver kompetansebehovene, rekrutteringsbehov og kompetansebehov knyttet til grønn omstilling. Sveinung avsluttet sin orientering med informasjon om videre satsing for å levere på arbeidslivets behov. Herunder langsiktige rammer, styrket økonomi, dimensjonering, kvalitetssatsing, synlighet og kunnskapsgrunnlag.

D-07/24 Ambisjoner og prioriteringer for NFR for 2024-2025

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

I løpet av våren 2024 skal Nasjonalt fagskoleråd vedta prioriterte saker for perioden 2024-2025, og som en opptakt til dette vedtaket ser man det som formålstjenlig med en bred debatt i rådet. Diskusjonen ble innledet av Sveinung Skule, direktør i HK-dir og leder av Kompetansebehovsutvalget, Arvid Ellingsen fra LO og Anja Johansen fra FFF.

Saker som ble framhevet i diskusjonen var: finansiering, strukturelle forhold som NKR, ECTS og overgangsordninger, inklusjon av HYU i Recomp-midlene, organiseringen av sektoren (fagskoleråd/fagråd), internasjonalisering, frafall (hvordan rapportere frafall i en sektor med fleksibel studiestart og avslutning), forskning på HYU og voksnes læring, Stortingsmeldingen, NOKUT som kvalitetsutviklingsorgan, vekst og kvalitet, kompetansereform, studentvelferd og studentombud, tydeliggjøring av karriereveier, anerkjennelse av høyere yrkesfaglig utdanning, se på sammenhengen mellom statlige midler, drift og akkreditering, synlighet og bedre kunnskapsgrunnlag.

V-08/24 Arbeidsgruppe studietur 2024

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd oppretter en arbeidsgruppe med mandat til å planlegge innenlands studietur i juni 2024.

Arbeidsgruppen består av Arvid Ellingsen (LO), Tord Hauge (NHO), Elin Dahling (HØY), Ingrid Marie Aarre (ONF) og Odd Joar Svensson (KS).

V-09/24 Arbeidsgruppe Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR)

Vedtak: Arbeidsgruppen som skulle utarbeide en uttale om NKR avsluttes.

V-10/24 Representant til Beredskapsrådet

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd velger Ernst Sundt som representant i beredskapsrådet på vegne av Nasjonalt Fagskoleråd.

O-11/24 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)

Nasjonalt fagskoleråd ble invitert til Kunnskapsdepartementet den 17. januar for å overlevere rapporten og diskutere veien videre for innføring av ECTS.

Rapporten er publisert på rådets nettside under ressurser: [European Credit Transfer and Accumulation System \(ECTS\) i høgare yrkesfagleg utdanning | Nasjonalt fagskoleråd \(fagskoleradet.no\)](#)

Tilbakemeldingen fra KD var blant annet at konsekvensene av å innføre ECTS ikke ble utdypet godt nok i rapporten. Dette er noe rådet ønsker å formulere et svar til. Rådet vil også studere videre årsaksforklaringen om at ECTS er knyttet opp Bologna-prosessen.

O-12/24 Orientering om konstituering av nye fagråd

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Leder orienterte om konstituering av nye fagråd. Rådsmedlemmene hadde noen kommentarer knyttet til hvordan organisasjonene ble oppgitt, i tillegg til spørsmål om hvordan bli medlem i et fagråd. Sekretærene for fagrådene korrigerer listene i henhold til innspill fra rådsmedlemmene. Saken settes opp som ny sak i neste rådsmøte, med riktige navn på oppnevnte medlemmer.

V-13/24 Møteplan 2024

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar følgende møteplan for 2024:

Møte	Dato	Møteform
Rådsmøte 1 - konstituering	Mandag 24. februar	Digitalt
Rådsmøte 2	Tirsdag 12. mars	Fysisk
Rådsmøte 3	Tirsdag 23. april	Digitalt
Rådsmøte 4 - studietur innenlands	Tirsdag 18-19. juni	Fysisk
Rådsmøte 5	Tirsdag 17. september	Fysisk
Rådsmøte 6	Tirsdag 22. oktober	Digitalt
Rådsmøte 7	Tirsdag 3. desember	Fysisk

Referat slutt

Saker til rådsmøte 23. april

D-14/24 D-14/24 Høyere yrkesrettete utdanninger: Europeiske erfaringer og norske utfordringer

D-14/24 Høyere yrkesrettete utdanninger: Europeiske erfaringer og norske utfordringer

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Jens Bjørnåvold, uavhengig ekspert

Sak: [D-14/24](#)

Bakgrunn

Jens Bjørnåvold presenterer funn, utvikling og tanker om europeiske erfaringer og norske utfordringer innen høyere yrkesfaglig utdanning.

Relevant lenke:

[Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring | Nokut](#)

V-15/24 Rådets prioriteringer

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [V-15/24](#)

Bakgrunn

Prioriterte saker 2024-2025

Hovedprioritet: Vekst for høyere yrkesfaglig utdanning

- *Kampanje for rekruttering til HYU*
- *Fullfinansiering av studieplasser og finansieringsmodellen*
- *Opptrappingsplan flere studieplasser*
- *Forholdet mellom finansiering av utviklingsmidler og manglende finansiering av NOKUT.*

Aksjonspunkter

- Møter med Kunnskapsdepartementet
- Tema for Arendalsuka
- Innspill til statsbudsjett / revidert budsjett
- Gi høringssvar
- Politisk påvirkningsarbeid
- Bransjeprogramkonferanse – Oslo i september
- Fagskolekonferansen - Stjørdal

Strukturelle forhold

- *HYU på NKR-nivå 6, 7 og 8 i et binært utdanningsystem*
- *Godkjenning av utdanning i andre land (ECTS)*
- *Vurdere etablering av uspesifisert grad*
- *Overgangsordninger mellom HYU og UH*

Aksjonspunkter

- Dialog med Kunnskapsdepartementet
- Tema for Arendalsuka

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

- Gi høringssvar
- Deltakelse på eventuelle innspillkonferanser
- Fagskolekonferansen - Stjørdal

Kvalitetsutvikling

- *Felles portal for kvalitetsindikatorer*
- *Styrke fagskolelærerutdanning (PPU-HYU)*
- *Studentvelferd og studentdemokrati*
- *Studentombud og læringsmiljø (også digitalt)*
- *Arbeidslivsrelevans og utviklingsarbeid*
- *NOKUTs veilederrolle*

Aksjonspunkter

- Dialog med KD
- Tema for Arendalsuka
- Kunnskapsprat om arbeidslivsrelevans i HYU – Oslo i mai
- Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning i juni
- Nasjonale planer – samling (TBC) i september
- Mobilisering til internasjonalisering (TBC)
- Fagskolekonferansen - Stjørdal

Organisering av Nasjonalt fagskoleråd, nasjonale og lokale fagråd

- Samarbeid mellom Fagskolerådet og nasjonale fagråd
- Invitere de nasjonale fagrådene med til møte før sommeren og på juleavslutning. I tillegg prøve å få til et møte med politisk ledelse i KD, og Nasjonalt fagskoleråd/fagrådene.

Aksjonspunkter

- Møte mellom ledere i nasjonale fagråd og AU
- Lederne i nasjonale fagråd deltar i rådsmøtene når relevant (for eks. ved sak om «Nytt fra rådene»)
- Lederne i nasjonale fagråd inviteres til ett fast rådsmøte i året (julemøtet)

V-16/24 Konstituering av nasjonale fagråd og opprettelsen av nytt nasjonalt fagråd for kunstfag

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [V-16/24](#)

Bakgrunn, del 1: Konstituering av nasjonale fagråd

Nasjonale fagråd skal bidra til at kvaliteten på fagskoleutdanningen er god og imøtekommer arbeidslivets kompetansebehov. Fagrådene skal også bidra til faglig utvikling og koordinering av fagskoleutdanningen på nasjonalt nivå. Fagrådene er faglig uavhengige, men skal samarbeide tett med Nasjonalt fagskoleråd.

Rådet orienteres om ny sammensetning i samtlige seks fagråd. All informasjon om fagrådene publiseres på nettsiden: [Nasjonale fagråd | Nasjonalt fagskoleråd \(fagskoleradet.no\)](#)

Liste over oppnevnte til fagrådene 2024-2025		
Nasjonalt fagråd for tekniske fag		
HØY	Ole Kristian Thoresen	Leder
Forbundet for ledelse og teknikk	Frode Janborg	Nestleder
Nelfo	Svein Harald Larsen	Medlem
Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg	Thomas Norland	Medlem
Nito/Tekna	Rune Haram	Medlem
Nito/Tekna	Øyvind Norland	Vara
Utdanningsforbundet	Marte Østrem	Medlem
ONF	Tom Alexander Østensen	Medlem
Norsk Industri	Tone Kjersti Belsby	Medlem
Utdanningsdirektoratet	Carine Gronholz	Observatør
HK-dir	Kjersti Hopland Kvåle	Sekretær
Nasjonalt fagråd for digitale og kreative fag		
FFF/ Kristiania	Aranya Pascale Rusli	Leder
NHO/Abelia	Andreas Beining	Nestleder
FFF/NKI	Margret Sævarsdottir	Medlem
DigIn/Næringsklynge	Cathrine Stien	Medlem
FFF/Oslo nye fagskole	Olav Slettahjell	Medlem

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

GCE Node/Næringsklynge	Jan Helge Viste	Medlem
ONF	Niklas Frogner	Medlem
HØY	Ingen oppnevning	Medlem
Arbeidstakerorganisasjon	Ingen oppnevning	Medlem
Udir	Ingrid Rønning Strand	Observatør
FFF	Anette Hegna Gundersen	Vara
HK-dir	Linda Kjøsaas	Sekretær
Nasjonalt fagråd for økonomiske og administrative fag		
FFF/NKI fagskoler	Kirsten Saga	Leder
LO/Fagforbundet	Trond Finstad	Nestleder
HØY/Fagskolen i Viken	Fredrik Rene Hæren	Medlem
NHO	Tord Hauge	Medlem
Økonomiforbundet	Ingrid Alice Kvitberg	Medlem
Økonomiforbundet	Rune Martinsen	Vara
Norsk senter for sirkulærøkonomi	Tina Wågønes	Medlem
ONF	Karianne Leikvoll Stokstad	Medlem
ONF	Edvart Aune	Vara
YS/Delta	Lina Steinsbekk	Medlem
YS/Negotia	Håkon Åsenden	Vara
LO/Fagforbundet	Lyra Lluka	Vara
FFF/Norges Fagakademi	Venke Schei	Medlem
FFF/Fagskolen Kristiania	Kari Bjørnaas	Medlem
FFF/Gokstad Akademiet	Atle Bjurstedt	Medlem
HK-dir	Linda Kjøsaas	Sekretær
Nasjonalt fagråd for grønne fag		
Norsk Hestesenter	Cecilie Gaarder Skaug	Leder
Norges Bondelag	Marte Gustad Iversen	Nestleder
HØY/Fagskolen Innlandet	Marit Skolseg	Medlem

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

HØY/Fagskulen Vestland	Andrid Solaas	Medlem
Norges grønne fagskole – Veia	Anne Hagen Bakken	Medlem
ONF	Ingrid Marie Aarre	Medlem
Norsk Landbruksrådgivning	Mette Feten	Medlem
Gartnerhallen AS	Mari Engh	Medlem
Landbruks- og matdepartementet	Aase Lømo	Observatør
Naturbruksskolens forening	Tone Olavsdotter Mosebø	Observatør
Utdanningsdirektoratet	Ingrid Rønning Strand	Observatør
HK-dir	Fredrik Sagafos	Sekretær
Nasjonalt fagråd for maritime fag		
HØY/Fagskolen Nord	Harry Arne Haugen	Leder
Norsk Sjøoffisersforbund	Morten Kveim	Nestleder
Det norske maskinistforbund	Frank Winnberg	Medlem
Sjømannsforbundet	Gunnar Amland	Medlem
NHO Sjøfart	Evelyn Blom- Dahl	Medlem
Marcom II	Anne Sjøvold	Observatør
Kystrederiene	Andrine Kleiven	Medlem
Sjøfartsdirektoratet	Odd Konrad Dale	Medlem
Utdanningsforbundet	Kåre Kvaløy	Medlem
Norges rederiforbund	Karin Gjerløw Høidahl	Medlem
ONF	Tom Alexander Østensen	Medlem
Udir	Carine Gronholz	Observatør
HK-dir	Malin Næss Vangsnes-Weaver/Fredrik Sagafos	Sekretær
Nasjonalt fagråd for helse og oppvekstfag		
HØY/Fagskolen Viken	Mette Wangberg Storhaug	Leder
Spekter	Ingrid Paaske Guldbrandsen	Nestleder
YS/Delta	Einar Hanisch	Medlem
YS/Delta	Else Marie Brodshaug	Vara

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Udir	Sanja Maksimovic	Observatør
KS	Camilla Hjelle	Medlem
KS	Jane Camilla Bergh	Vara
NSF	Eva Østvik	Medlem
NSF	Karin Kvande Anda	Vara
ONF	Hans Christian Klepssvik	Medlem
ONF	Thea Tuset	Vara
NHO	Tone Mila	Medlem
LO/Fagforbundet	Tonje Thorbjørnsen	Medlem
LO/Fagforbundet	Ingrid Bjørnevik	Vara
Utdanningsforbundet	Anne Rygh	Medlem
FFF	Cathrine Westmork	Medlem
Helsedirektoratet	Ingrid Mydland	Observatør
HK-dir	Christian Kronen	Sekretær

Bakgrunn del 2: Opprettelse av nasjonalt fagråd for kunstfag

Nasjonalt fagskoleråd har mottatt signal fra de seks kunstskolene organisert i Forum for kunstfaglig utdanning om at de ønsker å opprette et fagråd for visuell kunst.

Søknad om opprettelse av nasjonalt fagråd for kunstfag

Det søkes herved om opprettelse av nasjonalt fagråd for ideelle fagskoler som har sitt hovedvirke innen kunstfag. Aktørene bak søknaden er følgende:

Ytre kunstfagskole

Einar Granum kunstfagskole

Kunstskolen i Bergen

Kunstskolen i Stavanger

Asker Kunstfagskole

DTK - Kunstfagskolen i Bærum

Begrunnelse

Fagskolen er i sin natur satt til å svare på næringslivets behov og med det har yrkesfeltene en sentral rolle i utformingen av studieprogram og strategisk retning. Dette skal sikre at utdanningen er relevant og tilpasset de faktiske behovene i arbeidsmarkedet regionalt. Med dette bidrar yrkesfeltene å forme fagskolens tilkobling til arbeidsmarkedet, noe som er avgjørende for studentenes karriereutsikter. Det er her hovedutfordringen for ideelle kunstfaglige utdanninger

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

ligger: Den generelle forståelsen av yrkesfeltet kunstfag er synkende i samfunnet som helhet. Svært få mennesker utenfor fagfeltet har kunnskap om fagfeltets innhold, relevans eller hvordan et kunstnerisk virke er utformet. Fagfeltet er i hovedvekt preget av mindre AS eller enkeltpersonsforetak som generer både målbare økonomiske verdier, og samfunnsmessige verdier som ikke lar seg kvantifisere. Denne verdiskapningen presses ut av synsfeltet av store næringer og industrier noe som igjen fører til at argumentasjonene for yrkesrelevansen lokalt og regionalt, er utfordrende. Som leverandører av kunstfaglig utdanning er det institusjonens viktigste oppgave å gjøre studentene i stand til å gjøre kunstneriske utforskninger av samfunnet de er en del av, uttrykke det de observerer, samt utvikle tekniske og praktiske ferdigheter. Studentene skal i tillegg utfordre samfunnets syn på kunst og estetikk gjennom sin praksis. Studentene skal settes i stand til å etablere sitt eget virke etter endt utdanning og ha kunnskap om arbeidslivet som kunstner. Derfor fylles ofte et behov i yrkesfeltet som ikke er definert av etablert industri, næringsliv eller fylke, men likevel er høyst relevant og svært viktig regionalt og sentralt.

Kulturnæring er som enkeltstående felt er et nytt område og ble først innført som begrep i 1990. Ved å sette et markedsbegrep på ikke markedsutsatte verdier har det skjedd en devaluering av yrkesgruppen og fagfeltet. Devalueringen utsetter fagområdet for nedskjæringer både på kommunale, regionale og nasjonale nivå på bakgrunn av ensidig fokus på nettopp disse markedsmekanismene. Nedskjæringene og retorikken skader yrkesgruppens omdømme og påvirker rekruttering negativt. Fagfeltet er derfor avhengig av dimensjonerte faginstitutioner som ikke er styrt av markedsmekanismer, og som har et klart samfunnsmandat. *Behov og næringsstrukturer varierer fra region til region, og fra år til år, men kunstens rolle i et samfunn består.* Kunsten skal speile samfunnets endringer, fange sosiale bevegelser, politiske spenninger og økonomiske omveltninger. I tillegg skal den utfordre sosiale normer, fremme miljøbevissthet og helse.

Samfunnsmandatet til kunstutdanningene favner bredt, derfor er en konkurranseutsatt og markedsutsatt sektor for ideelle kunstfaglige utdanninger en uheldig utvikling. En bransjeanalyse av kreative utdanninger viser en sterk konkurranseintensitet noe som tilsier at konkurransegraden er høy, og at det er et komplekst landskap preget av mange kommersielle aktører og substitutter. En lav markedsvekst knyttet til synkende studenttall vil øke markedspresset og vil påvirke videreutviklingen de ideelle kunstfaglige utdanningene uheldig. Dette i tillegg til fragmenterte politiske prioriteringer regionalt har en negativ effekt på fagfeltet som helhet.

For å kunne tilby en mangfoldig fagskolesektor som ikke er ensidig definert av næringslivet, kommersielle aktører og trender vil et eget fagråd være en viktig aktør for å sikre informasjon og kunnskap om dette feltet inn mot Nasjonalt fagskoleråd. Et nasjonalt nivå er relevant for å skape både høy kvalitet i utdanningen, men også for å sikre et mangfold og god tilgang til denne type

utdanning. Kontinuitet, forståelse av samfunnsnytt og nasjonale føringer er viktig for å videreutvikle dette samfunnsrelevante fagfeltet, da kunstnerisk utviklingsarbeid og etablerte fagfelt har dokumenterte ringvirkninger for i både i distrikt og sentrale strøk. Styrkning av ideelle kunstfaglige utdanninger på yrkesfaglig nivå vil også være med på å redusere kulturell ulikhet da akademia innen fagområdet har stor definisjonsmakt og liten tilgjengelighet for den generelle befolkning.

Forutsigbarhet og langsiktige perspektiver er avgjørende for å sikre kvalitet i utdanningene. Her er det viktig å bygge videre på det som allerede er godt etablert. Som fagskole er tilknytningen til yrkesfeltet hovedpilaren i utdanningen. I kunstfaget er kunnskapsgrunnlaget kontinuerlig i endring som følge av utviklingen i samtidskunsten. Derfor er forutsigbarhet og langsiktige perspektiver viktig når det kommer til samfunnsmandatet denne type utdanningsinstitusjoner har. Ved å legge opp til finansieringsordninger som bare tar utgangspunkt i det lokale næringslivets behov skapes en usikkerhet som er til hinder for langsiktig utvikling, og for å oppnå en nasjonal god plattform som svarer på samfunnets behov. Dette gjelder både for fagfeltet og den fleksibiliteten kunstfagskolene har gjennom den direkte kontakten med yrkesutøverne. Forskning viser at nisjekunnskap og høy innovasjonsfrekvens som oftest vokser ut av mindre fagmiljø, der kunnskapsdeling er en suksessfaktor. Spesialiserte ressurser gjør at fagmiljøene er mer ivrig på å bygge effektive og varige relasjoner på overordnet nivå. Men dette krever stabilitet og en nasjonal plattform. På denne måten kan ideelle kunstfaglige utdanninger være med å sikre en solid og bred fagskolesektor nasjonalt. Men skolene er sårbare for regionale tildelingsprioriteringer basert på næringslivets behov alene. Utdanningen gir praktiske ferdigheter til å løse spesialiserte oppgaver. Den skal gi dagsaktuell refleksjon om samfunnet vi lever i. Kunnskapen om og i fagfeltet utvikler seg i møte med andre utdanningsinstitusjoner, og oppdateres i kontakt med nasjonale og internasjonale fag- og kompetansemiljøer. Kunnskapsdeling er et viktig element for å bygge sektoren sterkere. Samarbeidet gir synergier ihh. til profesjonalisering, pedagogiske samarbeidsplattformer og definerer kvalitetskriterier for kunstfaget som yrkesretning. Det er viktig å etterstrebe gode og spesialiserte yrkesutdanninger. På bakgrunn av den geografiske plasseringen til fagskolene innen kunstfag og det smale utdanningsfeltet kan en organisering i et nasjonalt råd også sikre kontakt til relevante bransjeorganisasjoner for yrkesfeltet. Da dette skiller seg fra de øvrige bransjeorganisasjoner innenfor eksempel næringsliv, industri og helse. Samarbeidet kan også gi grunnlag for en helhetlig fagpolitisk aktør som en utdannings- og kulturpolitisk høringsinstans.

Det søkes herved om etablering av et nasjonalt fagråd som innbefatter ideelle aktører innen kunstfag. Hovedbegrunnelsen er sammensetningen av yrkesfeltet og at utbytte er i hovedsak ikke målbare markedsverdier. Da denne type fagfelt/yrkesfelt sjelden blir inkludert i kompetanse og næringsstatistikker regionalt og nasjonalt.

Hovedoppgaver:

- Rammeverk for ideelle kunstfaglige utdanninger som definerer både nasjonale yrkesbehov og samfunnsbehov innenfor fagområdet.
- Nyteknung om nettverksarbeid knyttet til kulturdepartement og kulturavdelinger ihh. til synergier, målsetting og økt verdiskaping.
- Omdømmebygging av fagskolegrad som en fullverdig høyere yrkesfaglig utdanning.
- Omdømmearbeid knyttet til synergier av fagskoler innen kunstfag opp mot HU sektoren, ikke som et konkurrerende tilbud, men supplerende. Øke bredden i fagmiljøene.
- Nasjonal strategisk utvikling av fagområdet kunstfag som bygger på regional plassering og fagspesialisering knyttet til behov for verdiskaping.
- Arbeide for langsiktig bærekraftig økonomisk utvikling av ideelle kunstfaglige organisasjoner og fagmiljø.
- Etablere nasjonalt nettverk med bransjeorganisasjoner og landsorganisasjoner for relevant yrkesliv. Da dette skiller seg fra bransjeorganisasjonene som benyttes i næringsliv, helse og industri.

Aktuelle medlemmer:

Ytre kunstfagskole

Einar Granum kunstfagskole

Kunstskolen i Bergen

Kunstskolen i Stavanger

Asker Kunstfagskole

DTK - Kunstfagskolen i Bærum

Designinstituttet

Norske billedkunstnere (NBK)

CREO

Kunstsentrene i Norge (KIN)

KORO - Kunst i offentlige rom

ONF

NOKU – Norsk kulturforum

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd tar konstituering av seks nye fagråd til orientering og oppretter et nasjonalt fagråd for kunstfag med en sammensetning som øvrige fagråd.

D-17/24 Statutter Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Sak: [D-17/24](#)

Bakgrunn

Sammensetning i juryen for utdanningskvalitetsprisen

Statuttene for utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning ble utformet i 2017, og har ikke blitt endret siden.

I § 5 om juryens sammensetning så og mandat så heter det at direktoratet skal oppnevne en jury med erfaring fra og kjennskap til høyere yrkesfaglig utdanning nasjonalt og internasjonalt, og med studentrepresentasjon. Juryen skal bestå av minimum fire medlemmer og det vil bli lagt vekt på god kjønnsbalanse. Direktoratet skal oppnevne en juryleder blant jurymedlemmene. Jurylederen skal være tilknyttet en institusjon utenfor Norge.

Habilitetsreglene etter forvaltningsloven gjelder for jurymedlemmenes arbeid.

Tidligere år har prosessen med å nominere til jury vært som følger:

1. For utenlandske representanter sendes invitasjon via ReferNet nettverket - nettverket for yrkesutdanning i Europa.
2. ONF får invitasjon om å foreslå to kandidater, en mann og en kvinne
3. Fagskolerådet får invitasjon om å foreslå kandidater. Fra arbeidernesiden og fra arb. taker siden. To fra hver side, en mann og en kvinne

Arbeidsutvalget har diskutert om disse statuttene bør presiseres nærmere når det gjelder representasjon fra partene i arbeidslivet, både når det gjelder antall og at både arbeidsgiver og arbeidstaker skal være med, og at leder av Nasjonalt Fagskoleråd skal være representert. I tillegg bør det kanskje vurderes nærmere hvordan det nomineres kandidater til juryen.

Arbeidsutvalget ber rådet gi en tilbakemelding på disse spørsmålene, og om rådet enten skal foreslå endringer i vedtektene eller la de stå slik som i dag.

Statutter for utdanningskvalitetsprisen er vedlagt saksdokumentene

[D-18/24 Utviklingsmidler for høyere yrkesfaglig utdanning](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: HK-dir, Kjerstin B. Klokkeide/ Fredrik Sagafos

Sak: [D-18/24](#)

Bakgrunn

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Utviklingsmidlene for høyere yrkesfaglig utdanning har blitt delt ut årlig siden 2017. HK-dir har gjennomført en større kartlegging der vi har undersøkt i hvilken grad tilskuddsordningen svarer på fagskolenes behov for utviklingsmidler, eller om det er behov for endringer.

Det fremkommer av sektorens innspill at fagskolene i stor grad er fornøyde med ordningen slik den fremstår i dag, men enkelte tilbakemeldinger går igjen:

- Justere ordningens utviklingsområde 1 – utvikling av nye utdanninger til å også omfatte større revisjoner av utdanninger
- Åpne for at det kan søkes om midler til organisasjonsutvikling og kompetanseheving av administrativt ansatte
- Behov for felles systemer for fagskolesektoren
- Endring av søknadsfrist
- Maks antall søknader og maksbeløp per søknad

HK-dir vil presentere noen av innspillene fra fagskolene, og HK-dirs vurderinger av innspillene og forslag til endringer/oppfølging, og ønsker deretter Nasjonalt Fagskoleråds tilbakemelding på dette.

Se vedlegget UMFAG/2024 for innspill fra fagskolene og HK-dirs anbefalinger og oppfølging av innspillene. Notatet er fortsatt under utarbeidelse, og skal sendes til Kunnskapsdepartementet 29.april 2024.

V-19/24 Kampanje for høyere yrkesfaglig utdanning - referansegruppe

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [V-19/24](#)

Bakgrunn

I 2020 startet Nasjonalt fagskoleråd et arbeid med å synliggjøre høyere yrkesfaglig utdanning. Hovedbudskapet var å vise ungdom at fagskoleutdanning er et attraktivt utdanningsvalg, som gir utdanning som arbeidslivet trenger. Det var også et mål å vise bredden i utdanningstilbudet, og å vise at utdanningen også kan brukes som springbrett til videre utdanning.

Hovedmålgruppen var ungdom, og først og fremst ungdom som går på videregående skole på yrkesfaglig opplæring og studiespesialiserende. Det ble opprettet en fokusgruppe med elever i hovedmålgruppen som bidro i kampanjen. Sekundærmålgrupper var elever i ungdomsskolen, foreldre og rådgivere.

Det er behov for å videreføre dette arbeidet og AU ønsker å bruke budsjettmidlene merket utredninger (270 000 kr) til å fortsette kampanjen. I tillegg ønsker rådet å nedsette en referansegruppe for kampanjen.

Forslag til vedtak: Rådet bruker midlene satt av til utredninger til en kampanje for høyere yrkesfaglig utdanning og rådet oppretter en referansegruppe for arbeidet.

O-20/24 Studietur 2024

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsgruppen ved, Arvid Ellingsen, Tord Hauge, Elin Dahling, Inger Marie Aarre, Odd Joar Svensson

Sak: [O-20/24](#)

Bakgrunn

Arbeidsgruppen har utarbeidet en plan for årets studietur, som går til Kristiansand og Grimstad. Datoene er 18. – 19. juni. Arbeidsutvalget ønsker å legge til rette for ankomst kvelden før 17. juni.

Tema for turen vil være samarbeidsavtaler mellom fagskole og universitet, samt næringsliv koblet opp mot fagskolen. Arbeidsgruppen planlegger også et bedriftsbesøk hos Glencore (nikkelverk), en bedrift som jobber mye med utvikling av fagbrev og fagskole.

Foreløpig programskisse:

Hva	Start	Slutt	Total
17.jun			
Ankomst Kristiansand	18:00	19:00	01:00
Middag	19:00	21:00	02:00

18.jun

Noroff	10:00	12:00	02:00
Lunsj	12:00	13:00	01:00
overgang	13:00	13:30	00:30
Glencore (Nikkelverk)	13:30	15:30	02:00
Pause	15:30	18:00	02:30
Middag	18:00	20:00	02:00

19.jun

Avreise hotell	08:30	09:15	00:45
Overgang	09:15	09:30	00:15
Rådsmøte	09:30	12:00	02:30

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Lunsj	12:00	13:00	01:00
Fagskolen i Agder	13:00	15:00	02:00
Hjemreise	15:00	18:45	03:45

O-21/24 Nasjonale planer

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: HK-dir, Malin Næss Vangsnes-Weaver

Sak: [O-21/24](#)

Bakgrunn

Oppfølging V-47/23 Implementering av Nasjonale planer

2024 er avslutningsfase av revidering av nasjonale planer, som har vart fra 2020-2023. Som en del av avslutningen, er implementering og evaluering av planene sentral.

Ved økt kunnskap om nasjonale planer og hvordan knytte lokale studieplaner opp mot innholdet i dem, vil planene bidra til kvalitetsheving i sektoren. I arbeidet med revideringen samt i kontakt med NOKUT har det blitt tydelig at sektoren har behov for økt kompetanse i utarbeidelsen av læringsutbyttebeskrivelser i deres lokale studieplaner. Dette kan implementering av nasjonale planer bidra til.

Avslutningsfasen deles inn i tre prosjekter:

Implementering av planene

Det er behov for å etablere en forståelse av de nasjonale planenes status, og forholdet mellom dem, den enkelte fagskoles studieplaner, og lokale undervisningsplaner. Felles kontaktpunkt mellom fagskolene og fagmiljø, samt rom for sektoren å etablere tverrfaglige samarbeid, er en sentral del i implementering av planene. Ved å arrangere et seminar som samler de som arbeider med, og utvikler, de lokale studieplanene og undervisningsplanene/formene, etableres det direkte kontakt mellom en del av sektoren som i dag ikke har noe samlingspunkt. Samtidig knytter en tettere bånd mellom sektoren, NOKUT, HK-dir og Nasjonalt fagskoleråd.

Handlinger:

- Samling for lærere og fagansvarlige, september 2024
- Undersøke behov for lokale arbeidsverksted, seminar eller andre samlingspunkt

Tilgjengeliggjøring av planer

Nasjonale planer skal være overordnede, veiledende rammer, som fagskolen kan ta i bruk i sitt lokale studieplanarbeid. De nasjonale planene må derfor være tilgjengelig som bruksdokument, som kan brukes aktivt og inspirere til lokale tilpasninger i den enkelte fagskoles studieplan. Dette omfatter da publisering på nettsidene til Nasjonalt Fagskoleråd, samt tydelig kommunisering av begrepene nasjonale planer og studieplaner.

Handlinger:

- Publisering av planene i PDF og tekstformat
- Koordinering av nettressurser og lignende
- Undersøke behovet for kompetansepakker og støttmateriell

Evaluering og kartlegging av nasjonale planer

Det er investert betydelig ressurser, i form av både midler og arbeidstimer, til revidering av de nasjonale planene de siste årene. Det er derfor ønskelig å gjennomføre en evaluering av både bruk og nytte av de nye nasjonale planene.

Handlinger:

- Utarbeide oppdrag for en ekstern aktør til å evaluere nasjonale planer
- Følge opp resultatene fra undersøkelsen

Statutter for utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning

§ 1 Formål

Formålet med utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning er å belønne fremragende arbeid med utdanningskvalitet i norske fagskoler med akkrediterte utdanninger, og å stimulere institusjonene og fagmiljøene til systematisk arbeid med å videreutvikle kvaliteten på utdanningene sine.

§ 2 Innledende bestemmelser

Prisen er på 1 million kroner. Den forvaltes av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Prisen går i sin helhet til ett tiltak, og kan ikke tildeles enkeltpersoner.

Fagskolen, ved institusjonens styre, kan nominere tiltak ved egen institusjon. Hver institusjon kan maksimalt nominere to tiltak. Nominasjonene kan ikke rangeres.

Nominasjonene vurderes av en jury oppnevnt av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Retningslinjer for juryens arbeid finnes i § 5.

Vinneren er forpliktet til å presentere tiltaket på en arena definert av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

§ 3 Kriterier

Tiltaket bidrar til oppdatert og yrkesrettet høyere yrkesfaglig utdanning.

Tiltaket bidrar vesentlig til utvikling og forbedring av studentenes læringsutbytte.

Tiltaket gjennomføres i et aktivt samarbeid mellom studenter, ansatte og arbeidsliv.

Tiltaket er velorganisert og basert på systematisk innhentet informasjon.

Tiltaket har overføringsverdi til annen høyere yrkesfaglig utdanning.

§ 4 Krav til nominasjonen

Nominasjonen må vise hvordan tiltaket oppfyller kriteriene ovenfor. Den skal inneholde beskrivelse, vurdering og dokumentasjon av tiltaket og oppnådde resultater. Videre må nominasjonen vise hvordan tiltaket kan videreutvikles og hvordan resultater kan brukes av andre på tvers av fagområder og institusjoner.

Nominasjonen skal utformes i samsvar med til direktoratets mal for nominasjoner.

§ 5 Juryens sammensetning og mandat

Direktoratet oppnevner en jury med erfaring fra og kjennskap til høyere yrkesfaglig utdanning nasjonalt og internasjonalt, og med studentrepresentasjon. Juryen skal bestå av minimum fire medlemmer og det vil bli lagt vekt på god kjønnsbalanse.

Direktoratet skal oppnevne en juryleder blant jurymedlemmene. Jurylederen skal være tilknyttet en institusjon utenfor Norge. Ved stemmelikhet har jurylederen dobbeltstemme.

Juryen skal vurdere alle de nominerte tiltakene etter kriteriene i § 3, og kåre én vinner. Juryen skal gi en skriftlig begrunnelse for sin beslutning og en skriftlig tilbakemelding til hvert av tiltakene. Juryen har anledning til å gi hederlig omtale utover prisvinneren, dersom det er god grunn til dette.

Funksjonstiden til juryen er ett år, men medlemmene kan oppnevnes for mer enn én periode.

Habilitetsreglene etter forvaltningsloven gjelder for jurymedlemmenes arbeid.
HK-dir er sekretariat for juryens arbeid.

Utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning

Forslag om endringer i tilskuddsordningen

Innhold

1 Om tilskuddsordningen	2
2 Bakgrunn for forslag om endring	3
3 Endringsforslag	3
3.1 Behov for nye utviklingsområder	4
3.1.1 Organisasjonsutvikling for kvalitet i fagskolen	4
3.2 Justeringer i dagens utviklingsområder	5
3.2.1 Utviklingsområde 1 – utvikling av nye utdanninger	5
3.2.1 Endringer i utviklingsområde 3 – kompetanseheving av lærere	7
3.3 Andre innspill fra fagskolene	8
3.3.1 Behov for felles systemer	8
3.3.2 Søknadstidspunkt	10
3.3.3 Maks antall søknader og maksbeløp per prosjekt	10

1 Om tilskuddsordningen

Tilskuddsordningen Utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning var ett av flere tiltak som ble introdusert gjennom fagskolemeldingen Fagfolk for fremtiden. Målet med midlene er å stimulere til høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning og godt samsvar mellom utdanningstilbudene og den kompetansen arbeidslivet etterspør. Gjennom ordningen kan fagskolene søke om midler til å 1) utvikle nye utdanninger i samarbeid med lokalt, regionalt og nasjonalt arbeidsliv, 2) utforske og ta i bruk digital teknologi i læring og undervisning for slik å øke læringsutbyttet til studentene, og 3) tilby kompetanseheving for lærere for å sikre undervisning av høy kvalitet, og 4) få på plass nødvendig utstyr og infrastruktur, som for eksempel simulatorer, for å kunne tilby utdanninger som gir kompetanse og ferdigheter som arbeidslivet trenger.

I Deloitte's sluttrapport for evalueringen av fagskolemeldingen, fremkommer det at tilskuddsordningen Utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning er viktig for kvalitetsarbeidet i høyere yrkesfaglig utdanning, og at ordningen i stor grad fungerer i samsvar med intensjonen. 91 prosent av respondentene mener at det er hensiktsmessig at det er etablert en egen, søkbar ordning med utviklingsmidler (Deloitte, 2023)¹.

De fire utviklingsområdene har vært tilnærmet de samme siden 2017. Samtidig har sektoren gått gjennom store endringer. Gjennom erfaringer fra forvaltning av tilskuddsordningen og i lys av vekst, utviklingstrekk og endringer i sektoren, har HK-dir sett behovet for å stille spørsmål ved om dagens fire utviklingsområder møter behovene i sektoren, eller om det er behov for å gjøre endringer.

¹ <https://nor.deloitte.com/rs/712-CNF-326/images/Evaluering-av-fagskolemeldingen-sluttrapport.pdf>

2 Bakgrunn for forslag om endring

I perioden 2023/2024 har HK-dir gått systematisk gjennom tilskuddsordningen for å sikre at ordningen er innrettet slik at den treffer behovene i sektoren. Arbeidet har bestått av

- 1) Gjennomgang av om lag 360 prosjekter som har fått tilsagn om midler i perioden 2017-2024
- 2) Skriftlig spørreundersøkelse sendt ut til samtlige fagskoler
- 3) Dialogmøter med offentlige og private fagskoler gjennomført i samarbeid med Høy (tidligere Rådet for offentlige fagskoler) og Forum for fagskoler. Den enkelte fagskole var representert med rektor eller rektors stedfortreder.
- 4) HK-dirs erfaringer fra forvaltning av tilskuddordningen, herunder:
 - a. Innsikt ervervet gjennom søknadsevaluering
 - b. dialog med fagskoler i forbindelse med årlige søkerwebinar, oppfølging i forbindelse med prosjektgjennomføring, rapportering etc.
 - c. Pilotering av nytt malverk for forvaltning for å sikre regelletterlevelse og likebehandling, og brukerkartlegging i forbindelse med dette.
- 5) Gjennomgang av Deloittes evaluering av fagskolemeldingen

3 Endringsforslag

Kartleggingsarbeidet viser at fagskolene i stor grad er fornøyde med tilskuddordningen, og de eksisterende utviklingsområdene. Det ble påpekt at de fire utviklingsområdene i stor grad har stått seg over tid, og svarer fortsatt på mange av de behovene sektoren har for utviklingsprosjekter. Samtidig ble det pekt på at det var behov for justeringer og utvidelser i enkelte av de eksisterende utviklingsområdene, samt å åpne opp for nye utviklingsområder. Videre kom det innspill om behov for en felles sektoriell satsing på digitale løsninger og infrastruktur samt forslag om flytting av søknadsfrist.

I det videre vil vi løfte frem innspill om endringer som ble fremmet av flertallet av fagskolene og HK-dirs anbefalinger knyttet til disse. Endringene som er

løftet frem er endringer som a) medfører endringer i retningslinjene eller prioriteringer satt av Kunnskapsdepartementet, eller b) krever oppfølging av HK-dir i form av endringer av rutiner og praksis for dagens ordning eller ytterligere undersøkelser.

3.1 Behov for nye utviklingsområder

Et stort flertall av fagskolene melder om at det finnes utviklingsområder som ikke dekkes gjennom ordningen slik den er innrettet i dag, men som det er stort behov for at utviklingsmidlene åpner opp for. Innspillene er i hovedsak knyttet utvikling av fagskolene som organisasjoner

3.1.1 Organisasjonsutvikling for kvalitet i fagskolen

For å legge til rette for at fagskolene kan videreutvikle kvaliteten i utdanningene, parallelt med den store veksten i antall studenter, peker fagskolene på at utviklingsmidlene bør videreutvikles til å inkludere utviklingsprosjekter med mål om å utvikle organisasjonens arbeidsprosesser, , kompetanse og systemer for kvalitetsutvikling. For å svare på samfunnsoppdraget, må fagskolene være lærende og dynamiske organisasjoner med endringskapasitet og evne til kontinuerlig utvikling. Rektorene understreker at dette krever en administrasjon og ledelse med riktig kompetanse og gode strukturer for kvalitetsarbeid.

HK-dir mener at fagområde- og institusjonsakkreditering er blant de viktigste virkemidlene for økt kvalitet og utvikling av institusjonene, og det er et mål om at flere fagskoler skal utvikle god nok kvalitet til å kunne få en slik akkreditering. For å lykkes med dette bør utviklingsmidlene innrettes på en slik måte at de legger til rette for en slik kvalitetsutvikling av organisasjonen.

Gjennom å utvide tilskuddsordningen til også å gjelde utviklingsprosjekter for organisasjonsutvikling, kan fagskolene sette i gang tiltak og få nye eller forbedrede systemer og rutiner som bygger opp under en kvalitetskultur som kvalifiserer til større autonomi.

HK-dir anbefaler

- At det opprettes et nytt utviklingsområde som åpner for at fagskolene kan søke om midler til prosjekter med mål om organisasjonsutvikling, utviklingsområde 5.

3.2 Justeringer i dagens utviklingsområder

Et flertall av fagskolene ønsker justeringer i to av utviklingsområdene; utviklingsområde 1) *Utvikling av nye utdanninger i samarbeid med nasjonalt, regionalt og lokalt arbeidsliv* og utviklingsområde 3) *kompetanseheving av lærere*.

3.2.1 Utviklingsområde 1 – utvikling av nye utdanninger

Dagens innretning åpner ikke for revidering av allerede eksisterende utdanninger.

Fagskolene påpeker at ettersom utdanningene skal være tilpasset et arbeidsliv i stadig endring, må de jevnlig revideres for at de skal være oppdaterte og relevante. I noen tilfeller kan det være snakk om større endringer og omfattende omlegginger av både faglig innhold og organisering. Slike revideringer krever samarbeid med både konkrete bedrifter/klynger og lokale fagråd/lokale næringsutvalg, og er i praksis like ressurskrevende som det å utvikle en ny utdanning. Dette kan være vanskelig å få til innenfor ordinære driftsrammer..

HK-dir mener at det kan være formålstjenlig å åpne for at det kan søkes om midler til større endringer av eksisterende utdanninger. Samtidig kan det være utfordrende å trekke grensen mellom hva som bare er justeringer av utdanningene, og som dermed inngår i fagskolenes generelle drift, og hva som er store nok endringer til at det kan defineres som et utviklingsprosjekt. Hvis utviklingsområdet skal åpnes opp må det utarbeides konkrete vilkår med tilhørende vurderingskriterier for å sikre likebehandling.

HK-dir anbefaler

- At utviklingsområde 1 åpnes til å inkludere revidering av eksisterende utdanninger som trenger større endringer. Forslag til nytt navn på utviklingsområdet: *Utvikling av utdanninger*.

Midler til pilotering under utviklingsområde 1

Enkelte av fagskolene har kommet med innspill om at det bør åpnes for midler til pilotering, forstått som midler til å gjennomføre (drift av studieplasser, og markedsføring av utdanninger) under utviklingsområde 1. Argumentasjonen går blant annet ut på at pilotering av nye utdanninger er

viktig for kvalitetssikring og revidering, og at andre tilskuddsordninger som blant annet bransjeprogrammet tillater å søke om midler til dette.

Det synes å være noe uenighet blant fagskolene på dette punktet, der noen mener at det er et stort behov for utviklingsmidler, og det er viktig at midlene ikke går til å finansiere drift av utdanninger, da det er andre kilder til det formålet. Det er også ulikt hvordan fagskolene planlegger å finansiere utdanningene som blir utviklet. For de av fagskolene som søker driftsmidler gjennom fylkeskommunene, ytres det at det er ønskelig med en tettere kobling mellom utviklingsmidlene og driftsmidlene i fylkeskommunen.

HK-dir har nøye vurdert de ulike innspillene som har kommet inn om midler til pilotering, og vil i det følgende synliggjøre noen hovedpunkter for det som ligger til grunn for vår anbefaling

Fordeler

- **Evaluering og kvalitetssikring:** En pilotering gjør at en får testet ut utdanningen på studenter, og kan gjøre justeringer for å i større grad møte både studentene og arbeidsgivers behov når det gjelder både innhold og organisering.
- **Raskt svare på arbeidslivets behov for kompetanse:** Midler til pilotering vi sikre at arbeidslivets behov for kompetanseutvikling kan møtes rask, og at utdanningen tilbys i markedet umiddelbart etter at utdanningen er utviklet og akkreditert.
- **Synliggjøring av behov og markedsføringseffekt:** Pilotering kan være en måte å få synliggjort et behov overfor fylkeskommune, som forvalter driftsmidler, og lokalt arbeidsliv. Fagskolene er ikke garantert å få driftsmidler til å få gjennomført en utdanning etter at den er utviklet, og midler til pilotering bidrar dermed til at utdanningen blir vist frem for disse i praksis. Dette kan også ha en markedsføringseffekt overfor potensielle studenter.

Ulemper

- **Utviklingsmidler går til drift av studieplasser:** Det er en utfordring at utviklingsmidlene ved pilotering vil gå til å drifte studier. Utviklingsmidlene er i utgangspunktet ment å utelukkende bidra til selve utviklingsprosessen, mens pilotering som innebærer faktisk gjennomføring av en utdanning havner i en mellomposisjon mellom utdanning og drift.

- **En indirekte prioritering av korte moduler:** Ved å åpne for pilotering vil en indirekte vri utviklingsområdet mot korte moduler, da maks lengde for mulig prosjektperiode ikke er forenlig med å utvikle og pilotere lengre gradsutdanninger som tilbys på deltid.
- **Uheldig med flere kilder med ulike satser for finansiering av drift:** Det er viktig at fagskolen som søker om utvikling av utdanninger planlegger hvordan utdanningen skal finansieres. Utdanninger kan finansieres via flere kilder, som via skolepenger, offentlig finansiering via fylkeskommunen, eller arbeidsgivere som kjøper studieplasser eller utdanninger. Det er ikke hensiktsmessig at utviklingsmidlene skal bli nok en kilde til driftsmidler. Dette skaper både uforutsigbarhet, en ytterligere fragmentering.

HK-dir anbefaler

- At det ikke åpnes for å søke midler til pilotering av utviklede utdanninger innenfor utviklingsområde 1.

HK-dir understreker at det allerede i dag er mulig å bruke utviklingsmidlene til utprøving av elementer innen nye utdanninger, slik som utstyr, pedagogiske metoder, etc. Dette kan gjøres som en del av et utviklingsprosjekt for utvikling av nye utdanninger, eller som egne prosjekter under ett av de andre utviklingsområdene.

For å motvirke utfordringen med at det kan utvikles utdanninger som deretter ikke har finansiering, er det viktig at det foreligger en plan for finansiering når det søkes om midler. Dette kan enten være i form av plan om skolepenger eller annen finansiering, dokumentering av et samarbeid med fylkeskommunen, eller en sannsynliggjøring av at utdanningen inngår i fylkeskommunenes planer og strategier. Slike planer kan etterspørres i søknadsskjema.

3.2.1 Endringer i utviklingsområde 3 – kompetanseheving av lærere

Under utviklingsområde 3 – kompetanseheving av lærere, kan fagskoler søke om midler til prosjekter som har som mål å utvikle lærerens kompetanse. Dette kan dreie seg om både pedagogisk kompetanse og kompetanse for å møte endringer i utdanningene som følge av teknologisk

utvikling og det grønne skiftet. Svært mange fagskoler påpeker at dette er et utviklingsområde som bør beholdes. Samtidig trekker fagskolene frem viktigheten av å løfte fagskolenes administrative kompetanse. I en sektor i stadig utvikling, og med et kontinuerlig behov for endring, er det viktig at de administrative ferdighetene står i forhold til dette. Eksempler som nevnes er juridisk kompetanse og forvaltningskompetanse innen klagebehandling, saksbehandling, og realkompetansevurdering m.m. Fagskolene peker på at kompetansehevingen gjerne kan være samarbeidsprosjekter mellom flere fagskoler, og at det er viktig at det blir lagt til rette for deling av erfaringer, rutiner og «best practice» på tvers av institusjoner.

Kompetanseheving av administrativt ansatte kan legges som et eget utviklingsområde, eller inkorporeres i utviklingsområde 3 eller i det nye foreslåtte utviklingsområdet (utviklingsområde 5). Alle disse løsningene er foreslått av ulike fagskoler.

HK-dir anser det som formålstjenlig at det ikke er for mange utviklingsområder, både av hensyn til søkerne, forvaltningen og statistikk. Vi mener derfor at heving av administrativ kompetanse kan inngå under det foreslåtte utviklingsområde 5 *Organisasjonsutvikling*. Dersom det ikke skulle opprettes et utviklingsområde 5, er det et alternativ at utviklingsområde 3 *kompetanseheving av lærere* endres til *kompetanseheving av ansatte*, og åpner for at det kan søkes om midler til kompetanseheving av administrativt ansatte. Dersom utviklingsområde 3 åpnes, vil det i forvaltningen av tilskuddsordningen og vurderingen av søknader være viktig at HK-dir sikrer at kompetanseheving av lærere fortsatt blir satset på og prioritert.

HK-dir anbefaler

- At det åpnes for å tildele midler med mål om å heve kompetansene til administrativt ansatte. HK-dir vil vurdere hvordan dette kan løses forvaltningsmessig, men anbefaler at det legges til et nytt utviklingsområde 5, som er omtalt i kap. 3.1

3.3 Andre innspill fra fagskolene

3.3.1 Behov for felles systemer

Fagskolene melder om at en viktig del av kvalitetsutviklingsarbeidet og det å utvikle seg til å være en profesjonell institusjon, avhenger av at en får på plass bedre digitale løsninger og infrastruktur som er tilpasset fagskolenes

ulike behov. Eksempler på dette er systemer for innsamling, behandling og rapportering av data, men også undervisning og vurdering via digitale flater. UH-sektoren har tilgang til felles systemer og digitale løsninger for eksempel til studieadministrasjon, nettverkløsninger, delings- og læringsplattformer og systemer for digital eksamen via Sikt.

Til sammenlikning bruker fagskolene ulike studieadministrative som alle har sine svakheter når det gjelder å fange opp all aktivitet i sektoren. Noen fagskoler har ikke et dedikert administrativt system, men baserer seg på regneark. Hvert år legges det ned mye ressurser hos fagskolene og hos HK-dir knyttet til rapportering, veiledning, feilsøking og kvalitetssikring av data.

Det samme gjelder kvalitetssikringssystemer. Den enkelte fagskole har selv hovedansvaret for å sikre god utdanningskvaliteten, og må ha på plass kvalitetssikringssystem som sikrer dette. Fagskolene melder om at det er både ønskelig og behov for at fagskolene i større grad samarbeider både om både utvikling og bruk av kvalitetssikringssystemer.

Vi erfarer også at digitalisering av praksisnær og yrkesrettet undervisning der studenter for eksempel kan koble seg opp til en simulator fra det digitale klasserommet skaper utfordringer med fylkeskommunens nettløsninger, og fagskolene må gå til anskaffelse av egne nettverkløsninger.

HK-dir ser at det kan være hensiktsmessig og kvalitetsfremmende at fagskolene får tilgang til felles systemer og digitale løsninger for eksempel til studieadministrasjon, nettverkløsninger, delings- og læringsplattformer og systemer for digital eksamen. Slike systemer er viktige blant annet for å legge til rette for høy kvalitet i utdanningene, god styring og ledelse, og gode data om sektoren. Vi er likevel noe usikre på om dette behovet samlet sett møtes best gjennom UMFAG-midlene. Det er en mulighet at noen fellesløsninger kan finansieres gjennom UMFAG-midlene, men at de større løftene bør finansieres på andre måter. Vår anbefaling er derfor at dette bør utredes ytterligere.

Oppfølging

- HK-dir vil, i samarbeid med Sikt, vurdere å utrede hvilke felles systemer fagskolene har behov for, og hva kostnaden vil være for å tilrettelegge eksisterende systemer/utvikle nye felles systemer for fagskolene, og hvordan dette bør finansieres.

3.3.2 Søknadstidspunkt

Søknadsfristen for tilskuddsordningen ble i 2020 flyttet fra mars til 10. januar etter tilbakemeldinger fra fagskoler. Endringene kom av at en ønsket at vedtak skulle foreligge før ansattkabalene for skoleåret, som har oppstart på høsten, skulle legges.

Tilbakemeldinger fra fagskolene tilsier at noen opplever at fristen kommer for tidlig etter nyttår. Dette skyldes blant annet at det kan være vanskelig å komme i kontakt med samarbeidspartnerne, og at dagene etter juleferien kan måtte brukes på annen aktivitet. Det å flytte fristen til senere i januar vil i stor grad løse denne utfordringen.

Videre løftes det frem et ønske at fristen for å søke driftsmidler fra fylkeskommunen og fristen for å søke om utviklingsmidler sees i sammenheng, i den forstand at disse fristene ikke ligger for tett.

Oppfølging

- HK-dir vil gjøre en ny vurdering av søknadsfristen for tilskuddsordningen.

3.3.3 Maks antall søknader og maksbeløp per prosjekt

I Deloitte's evaluering av finansieringssystemet fremkommer det at utviklingsmidlene er viktig for kvalitetsarbeidet i høyere yrkesfaglig utdanning. 91 prosent av respondentene mener det er hensiktsmessig med en egen søkbar ordning for utviklingsmidlene. Det å identifisere eget utviklingsbehov og utarbeide søknader om tilskudd til prosjekter som adresserer dette behovet, blir av flere fagskoler trukket frem som en vesentlig positiv konsekvens av ordningen med utviklingsmidler. Videre påpekes det at dette arbeidet er et positivt bidrag til kvalitetsutviklingen i sektoren, også i tilfeller der fagskoler og prosjekter ikke blir tildelt midler.

Helt siden tilskuddsordningen ble innført, har fagskolene søkt om mer midler enn det som er tilgjengelig i potten. Fagskolene understreker at det er tid- og ressurskrevende å skrive søknader, samtidig ser vi to fremvoksende tendenser der enkelte fagskoler sender inn svært mange søknader, og der enkelte fagskoler søker om svært høye beløp (opptil 8–9 millioner kroner) til

enkeltprosjekter som ikke når opp i vurderingen da de ikke er gjennomarbeidet godt nok sammenlignet med prosjektets størrelse og kompleksitet.

Oppfølging

- HK-dir vil vurdere å sett et tak på maks antall søknader den enkelte fagskole kan sende inn
- HK-dir vil vurdere hvorvidt det bør settes et maksbeløp for tilskudd per søknad.

Figurliste

Fant ingen figurlisteoppføringer.

Tabelliste

Fant ingen figurlisteoppføringer.

UTKAST

Referanser

UTKAST